

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 85 0 Rs 056371 17 Rev
Banjaluka: 21.2.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Darka Osmića, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice A. E. iz B., Ulica..., zastupane po punomoćniku Z. T., advokatu iz M., Ulica..., protiv tuženog „Ž. R. S.“ a.d. D., Ulica..., zastupanog po punomoćniku-zaposleniku S. R., radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tužiteljice izjavljenoj protiv rješenja Okružnog suda u Doboju broj: 85 0 Rs 056371 16 Rsž od 4.1.2017. godine, na sjednici održanoj 21.2.2018. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, rješenja oba nižestepena suda ukidaju i predmet vraća Osnovnom sudu u Doboju na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenim rješenjem Osnovnog suda u Doboju broj: 85 0 Rs 056371 16 Rs od 18.11.2016. godine, tužba tužiteljice je odbačena kao neblagovremena.

Drugostepenim rješenjem Okružnog suda u Doboju broj: 85 0 Rs 056371 16 Rsž od 4.1.2017. godine, žalba tužiteljice je odbijena i prvostepeno rješenje potvrđeno.

Tužiteljica revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba postupka i zbog pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tuženi u odgovoru predlaže da se revizija odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice za utvrđivanje statusa radnog odnosa i za radnu reintegraciju.

Odredbom člana 237. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP), propisano je da stranke mogu izjaviti reviziju protiv pravosnažne presude donesene u drugom stepenu u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude (stav 1.); da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM (stav 2.); da je stavom 3. propisano u kojim slučajevima se revizija može podnijeti iako je ispod propisanog iznosa, a stavom 4. šta tako izjavljena revizija mora da sadrži.

Odredbom člana 254. stav 1. ZPP, propisano je da stranke mogu izjaviti reviziju i protiv rješenja drugostepenog suda kojim je postupak pravosnažno završen, a stavom 2. da revizija protiv rješenja iz stava 1. nije dozvoljena u sporovima u kojima ne bi bila dozvoljena ni revizija protiv pravosnažne presude.

Podnoseći 26.2.2016. godine prvostepenom sudu tužbu kojom je pokrenula ovaj postupak, tužiteljica nije označila vrijednost spora, čime je pokrenula i vodila parnicu protiv koje revizija nije dozvoljena.

Izjavljujući reviziju tužiteljica se pozvala na odredbu člana 237. stav 3. ZPP, navodeći da reviziju treba dozvoliti “zato što pobijana presuda nije podudarna sadašnjoj sudskoj praksi i ranijim odlukama sudova”, a što se odnosi na sporno pitanje da li se rok za blagovremenost tužbe za zaštitu prava iz radnog odnosa, računa prema odredbi člana 201. stav 4. Zakona o radu (“Službeni glasnik RS”, broj: 1/16 –u daljem tekstu: ZR RS) ili prema odredbi člana 118. stav 2. Zakona o radu (“Službeni glasnik RS”, broj: 55/07-prečišćeni tekst, u daljem: ZR), ako je povreda prava učinjena za vrijeme važenja ZR, a tužba podnesena u vrijeme kada je na snazi ZR RS.

Budući da postoji veći broj predmeta ove vrste u kojima se pojavljuje isto pitanje kao sporno, radi obezbjeđenja jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ovaj sud je reviziju dozvolio.

Odredbom člana 118. stav 2. ZR, propisano je da tužbu za zaštitu prava radnik može podnijeti u roku od jedne godine od dana saznanja za povredu prava, a najdalje u roku od tri godine od dana učinjene povrede. Rok iz ove odredbe je po pravnoj prirodi prekluzivni rok, materijalnopravnog karaktera.

Iz činjenica predmetnog spisa, proizilazi da je tužiteljica za povredu svog prava saznala 27.4. 2015. godine, kada joj je tuženi prestao isplaćivati platu i kada se tužiteljica radi zaštite prava obratila Inspektoratu rada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a da je tužbu podnijela prvostepenom sudu 25.2.2016. godine, dakle u roku iz člana 118. stav 2. ZR.

ZR RS stupio je na snagu 20.1.2016. godine (član 273.), kada je prestao da važi ZR.

Odredbom člana 201. stav 4. ZR RS propisano je: “Tužbu za zaštitu prava radnik može da podnese najkasnije u roku od šest mjeseci od dana saznanja za povredu prava ili dana učinjene povrede“. Time je rok za tužbu izmijenjen, tako da je vremenski duplo kraći nego rok koji je propisan članom 118. stav 2. ZR.

Obzirom da je povreda prava iz radnog odnosa nastala za vrijeme važenja ZR i da se sporni odnos rješava primjenom materijalnog prava koji je važio u vrijeme učinjene povrede, to se, u konkretnoj parnici, za blagovremenost tužbe treba primjeniti rok iz člana 118. stav 2. ZR, a ne člana 201. stav 4. ZR RS, kako se pravilno ukazuje u reviziji.

Tumačenje odredbe člana 201. stav 4. u vezi sa odredbom člana 271. ZR RS na način kako su to činili nižestepeni sudovi, tj. da se blagovremenost tužbe računa po članu 201. stav 4. jer je tužba podnesena u vrijeme kada je na snazi ZR RS, ima za posljedicu da je „stečeno pravo“ tužiteljice da tužbu podnese u jednogodišnjem roku ostalo bez zaštite jer je izmjenama zakona skraćen rok za

ostvarenje sudske zaštite. Iz tog bi, dalje, slijedilo da je rok za tužbu istekao 27.10.2015. godine, dakle, prije nego je ZR RS stupio na snagu.

Na strani tužiteljice nema propusta jer ona nije bila u obavezi da tužbu podnese odmah po saznanju za povredu prava, kod činjenice da joj ZR ostavlja mogućnost da to učini u roku od godine dana.

Sve i kada bi primjenili pravilo „*ignorantia iuris nocet*“ (nepoznavanje zakona škodi), nižestepeni sudovi su propustili da imaju u vidu da je tužiteljica podnijela tužbu u roku iz člana 118. stav 2. ZR.

Ovakvo pravno shvatanje zauzeto je na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske održanoj 16.2.2018. godine.

Zbog pogrešnog pravnog pristupa u rješavanju ovog spornog odnosa, nižestepeni sudovi se nisu upuštali u meritum spora, pa nema uslova za preinačenje pobijane odluke.

Primjenom odredbe člana 250. stav 2. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća:
Darko Osmić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić